

Priorytety promocji zdrowia psychicznego dla Powiatu Kieleckiego na lata 2012 – 2015

Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011r. Nr 24, poz. 128) w ramach realizacji:

celu głównego 1 – promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym,

celu szczegółowego 1.1. – upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,

zadania 1.1.1. - ustalenie priorytetów promocji zdrowia psychicznego,

zostały określone priorytety promocji zdrowia psychicznego dla Powiatu Kieleckiego na lata 2012-2015.

Priorytety zostały ustalone przez lokalny zespół koordynujący realizację „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Kieleckiego na lata 2012-2015” w oparciu o analizę problemów dokonaną na podstawie danych otrzymanych od podmiotów realizujących zadania z zakresu zdrowia psychicznego.

Ponieważ problemy związane ze zdrowiem psychicznym dotyczą całego społeczeństwa, zatem wszelkie działania profilaktyczne w tym zakresie powinny obejmować zarówno dorosłych, jak i dzieci, młodzież, w zakresie wynikającym z problemów danej społeczności lokalnej.

Aby podjąć walkę z problemem złego stanu zdrowia psychicznego konieczne jest założenie, że działanie w tym zakresie jest sprawą zdrowia publicznego i oprócz opieki zdrowotnej i rehabilitacji powinno obejmować zarówno promocję zdrowia, jak i profilaktykę zaburzeń.

Ustalono następujące priorytety promocji zdrowia psychicznego dla Powiatu Kieleckiego na lata 2012-2015:

Priorytet 1. Zapobieganie najczęstszym problemom i zaburzeniom psychicznym wśród dzieci, młodzieży poprzez realizację programów profilaktycznych i akcji informacyjno – edukacyjnych.

Priorytet realizowany będzie poprzez organizację programów profilaktycznych, a także programów i akcji informacyjno – edukacyjnych dotyczących problemów psychicznych, które stanowią w populacji rozwojowej Powiatu Kieleckiego znaczący problem.

Wśród poruszanych problemów uwzględnione będą: zaburzenia afektywne, w szczególności depresyjne, zaburzenia nerwicowe (w tym lękowe, związane ze stresem), zaburzenia behawioralne (m.in. odżywiania), zaburzenia związane z używaniem lub uzależnieniem od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych. Szczególna uwaga zostanie poświęcona problemowi zapobiegania samobójstwom w populacji Powiatu Kieleckiego.

Adresatami programów profilaktycznych oraz akcji i programów informacyjno – edukacyjnych będą zarówno dzieci i młodzież, jak również ich rodzice, a także nauczyciele i wychowawcy.

Nadrzędnym celem realizacji niniejszego priorytetu jest promocja zdrowia psychicznego w zakresie kształcenia zdrowych nawyków i stylów radzenia sobie, rozwijania umiejętności komunikowania się i funkcjonowania w społeczności (rodzinnej, szkolnej, rówieśniczej), nazywania swoich emocji i rozwiązywania problemów.

W odniesieniu do osób ze środowiska dzieci i młodzieży (m.in. rodziców, opiekunów, nauczycieli) za cel przyjęto rozpowszechnienie wiedzy na temat zaburzeń i problemów psychicznych występujących u dzieci i młodzieży, ich objawów, sposobów uzyskiwania pomocy specjalistów, a także wykształcenie umiejętności komunikowania się i radzenia sobie.

W ramach inicjatyw realizowane będą świadczenia zdrowotne (konsultacje specjalistów, organizacja warsztatów terapeutycznych), pogadanki, zajęcia warsztatowe w placówkach oświatowych.

Priorytet 2. Wczesna pomoc psychospołeczna jako element promocji zdrowia psychicznego.

Istotnym elementem utrzymania zdrowia psychicznego jest udzielenie wczesnej pomocy specjalistycznej ludziom zagrożonym utratą zdrowia psychicznego, w szczególności tym, którzy znaleźli się w stanie kryzysu psychicznego.

Sytuacja kryzysowa może zostać wywołana jednym lub kilkoma zdarzeniami występującymi w niewielkich odstępach czasu (wypadek komunikacyjny, śmierć bliskiej osoby, rozwód, problemy małżeńskie, rodzinne, choroba, uzależnienia, przemoc, itp).

W ramach niniejszego priorytetu znajdują się działania informujące o dostępnych formach pomocy z zakresu poradnictwa psychospołecznego i interwencji kryzysowej (ośrodków interwencji kryzysowej, telefonów zaufania), funkcjonujących na terenie Powiatu kieleckiego oraz zakresu oferowanych przez nich świadczeń.

Realizatorami działań będą m.in. instytucje i organizacje odpowiedzialne za funkcjonowanie poradnictwa psychospołecznego oraz interwencji kryzysowej w powiecie we współpracy z samorządem Powiatu Kieleckiego.

Priorytet 3. Promocja zdrowia psychicznego w miejscu pracy.

Tworzenie środowisk sprzyjających zdrowiu psychicznemu to jedno z kluczowych zadań promocji zdrowia. Dzięki zadaniom promującym zdrowie psychiczne pracowników, ich obiektywna kondycja zdrowotna wzrasta, poprawia się ich samopoczucie, co z kolei ma istotny wpływ na sprawną i wydajną pracę.

Niniejszy priorytet może być zrealizowany poprzez inicjowanie działań promujących zdrowie psychiczne w miejscu pracy (np. w wybranych grupach zawodowych, instytucjach). Na promocję zdrowia psychicznego pracowników powinny składać się takie elementy jak: trening umiejętności komunikowania się, radzenia sobie w sytuacjach stresujących, zidentyfikowanie stylu zarządzania, programy profilaktyki uzależnień.

Realizatorami powyższych działań będą w szczególności pracodawcy, urząd pracy, organizacje pozarządowe.

Priorytet 4. Wszechstronna edukacja mieszkańców Powiatu Kieleckiego w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.

W celu obniżenia poziomu uprzedzeń i lęku społeczeństwa przed osobami z zaburzeniami psychicznymi konieczne jest podjęcie różnorodnych działań o charakterze informacyjno – edukacyjnym. Większość stereotypów wynika z niewiedzy i strachu. Oprócz działań typowo

informacyjnych, podejmowanych w różnych formach (pogadanki, spotkania z ekspertami, konferencje, ulotki, plakaty, audycje radiowe, informacje w portalach internetowych, broszury i informatory na temat dostępnych form opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi), niezwykle ważne są spotkania integrujące osoby zdrowe z chorymi. Okazją do zapoznania się z problemami, ale i twórczością osób psychicznie chorych, mogą być obchody szczególnych dni w roku takich jak: Ogólnopolski Dzień Walki z Depresją, Dzień Walki ze Schizofrenią, Dzień Zdrowia Psychicznego, Światowy Dzień Zapobiegania Samobójstwom.

Realizatorami działań z obszaru niniejszego priorytetu będzie samorząd Powiatu Kieleckiego, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, NFZ oraz inne instytucje.

Priorytet 5. Zajmowanie się grupami, którym zagrażają zaburzenia psychiczne.

Poszczególne grupy społeczne narażone są na zaburzenia psychiczne. Ludzie żyjący w biedzie, mniejszości etniczne, bezdomni, osoby niepełnosprawne, osoby z przewlekłymi chorobami somatycznymi, rodziny i opiekunowie osób z zaburzeniami psychicznymi, ludzie, którzy przechodzą życiowe zmiany (utrata pracy, rozwód, śmierć kogoś bliskiego) - są szczególnie zagrożeni zaburzeniami psychicznymi, mają trudności z integracją społeczną, trudniej im znaleźć stałą pracę i częściej korzystają z zasiłków z opieki społecznej.

Priorytet 6. Promocja zdrowia psychicznego wśród osób starszych.

Gwałtowny wzrost populacji ludzi starzejących się oznacza zmianę struktury demograficznej społeczeństwa, przynosząc ze sobą zwiększone ryzyko zaburzeń psychicznych. Utrata zdrowia, zdolności poznawczych, funkcjonalnych, wiek, samotność, brak wsparcia społecznego zwiększa ryzyko depresji u osób starszych.

Priorytet 7. Zaangażowanie podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Problemy związane ze zdrowiem psychicznym wśród osób zgłaszających się do placówek podstawowej opieki zdrowotnej często przejawiają się w postaci różnych objawów somatycznych. Duży procent populacji cierpiących na choroby somatyczne często wykazuje zaburzenia nastroju. Skuteczna interwencja poprzez kształcenie pracowników podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej w zakresie instruktażu postępowania z osobami przejawiającymi zaburzenia psychiczne, może przyczynić się do zmniejszenia ich rozpowszechniania.

Priorytet 8. Nawiązanie współpracy z podmiotami realizującymi zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego na terenie Powiatu Kieleckiego.

Zwiększenie partnerskiej współpracy z instytucjami, podmiotami realizującymi zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego wpływa na poprawę skuteczności podejmowanych działań.

Wcześniej podjęta profilaktyka zdrowotna, dążąca do likwidacji lub ograniczenia przyczyn powodujących zaburzenia psychiczne, stanowi istotny element każdego programu działań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. Działania profilaktyczne w tym zakresie powinny być podjęte we wszystkich obszarach życia społecznego i zawodowego przez instytucje oraz placówki oświaty, kultury, zdrowia i pomocy społecznej.

Powyższe priorytety wytyczać będą kierunki działań planowane do realizacji w ramach lokalnych programów zdrowotnych przez poszczególnych realizatorów Programu.

Kielce, 24 września 2012 roku